

SPRAWOZDANIE Z CZYNNOŚCI PRACOWNI CHEMICZNEJ PRZY ZAKŁADACH HUTNICZO GÓRNICZYCH **STARACHOWICKO-OSTROWIECKICH.**

II.

W dalszym ciągu sprawozdań z czynności pracowni chemicznej przy zakładach Starachowicko - Ostrowieckich ¹⁾ podaję tu wyniki rozbiórów: surówek, szlak, rud żelaznych itp., ograniczając się na samych tylko liczbowych wynikach rozbiórów a pomijając opis pracy analitycznej, który zająłby może zbyt wiele miejsca w piśmie poświęconem wszystkim gałęziom techniki. Uważam jednak za właściwe nadmienić, iż przy rozbiorach stosowałem metody bądźto powszechnie używane w laboratoriach hutniczo-żelaznych, bądź metody czysto naukowe.

I tak: dla oznaczenia siarki w surowiznie używałem sposobu podanego przez *Eggertz'a*.

Przy oddzielaniu krzemionki od węgla (w rozbiorze surowizny) stosowałem metodę topienia z węglanem sodo-potasowym i saletrą; preparat krzemionki otrzymywałem bardzo czysty.

Węgiel w surowizny oznaczałem metodą *Ullgren'a*, to jest utleniając takowy zapomocą kwasu chromowego. Sposób postępowania bardzo prosty a rezultat osiąga się dosyć szybko.

W przypadkach, w których potrzebowałem oznaczyć węgiel chemiczny, stosowałem „kolorymetryczny sposób *Eggertz'a*“.

¹⁾ Pierwsze sprawozdanie podane było w zeszycie styczniowym r. b.
Przeg. Tech. Tom X.

Rozbiory surowizny.

	Nr. 51.	Nr. 52.	Nr. 53.	Nr. 59.	Nr. 61.
Krzemu	1,26 ‰	5,28 ‰	4,63 ‰	1,26 ‰	3,73 ‰
Węgla	3,60 „	3,45 „	3,31 „	3,70 „	— „
Fosforu	0,231 „	0,315 „	0,429 „	0,290 „	0,402 „
Siarki	0,061 „	0,058 „	0,071 „	0,098 „	0,056 „
Manganu	0,70 „	0,10 „	0,14 „	1,04 „	— „
Żelaza	93,99 „	90,90 „	91,24 „	93,52 „	— „
	99,842	100,103	99,820	99,908	

Rozbiory glinek.

	N. 54.	N. 55.	N. 56.	N. 57.
Krzemionki	58,76	50,58	57,12	55,22
Glinki	28,55	21,65	30,06	30,53
Wody	10,57	14,50	10,64	11,20
Wapna	1,10	0,90	—	1,15
Magnezyi	0,30	0,48	0,40	
Potasu	—	—	0,50	0,20
Reszta	1,07	1,89	1,28	1,70

Rozbiory szlaki wielko-piecowej (żużla).

	N. 35.	N. 36.
Krzemionki	50,07	48,90
Glinki	14,09	12,99
Tlenku żelaza	6,98	0,86
Tlenku manganu	4,15	1,43
Wapna	23,01	28,16
Magnezyi	1,06	5,59

Rozbiory rud żelaznych miejscowych.

	Żelazo metal.	Krzemionka	Kw.fosf.	Kw. siarcz.
N. 24. Elżbieta wiśniowa I	48,08	14,75	0,202	0,162
„ 25. „ „ II	38,73	30,96	0,281	0,175
„ 26. „ „ III	35,88	34,90	0,088	0,164
„ 27. Porowata	35,70	34,18	0,112	0,084
„ 28. Dziewiętniki	41,20	26,16	0,069	0,036
„ 29. Starta	35,74	35,20	0,155	0,093
„ 30. A. Elżbieta	39,39	20,73	0,255	0,066
„ 31. B. „	46,39	17,48	0,133	0,082
„ 32. C. „	47,95	17,68	0,060	0,095

Rozbiory rud żelaznych miejscowych.

	N. 39.	N. 40.	N. 41.	N. 42.
Tlenniku żelaza	41,18	56,50	51,90	45,90
Tlenku żelaza	6,13	0,10	1,90	4,20
Fe	33,60	39,63	37,79	35,41
Tlennikumanganu	2,95	3,86	3,49	3,69
Glinki	16,16	3,15	7,03	12,02
Krzemionki	26,98	35,48	33,18	29,64
Wapna	1,76	0,43	0,90	1,27
Magnezyi	1,24	0,00	0,28	0,87
Kwasu węglowego	2,98	0,00	0,83	1,80
Kwasu fosforowego	0,141	0,290	0,245	0,185
Kwasu siarczanego	0,270	0,046	0,113	0,202
Razem	99,791	99,856	99,868	99,777

Powyższe rozbiory, łącznie z podanymi w pierwszym sprawozdaniu, przedstawiają przeciętny obraz: procentowości żelaza w naszych rudach (miejscowych), jakości surowizny, dobroci glinki i rodzaju otrzymywanej szlaki. Co się zaś tyczy czynności stacyi chemicznej, otwartej przy laboratorium dla użytku publicznego od 3-ech miesięcy, to do tej prócz jednego okazu torfu z Pakosławia (Iłżeckie) i dwóch ród z Suchedniowa — nic więcej do dziś nie nadesłano.

Wł. Wielicki
Magister nauk przyrod.